

บทคัดย่อ

บทคัดย่อวิทยานิพนธ์ เสนอต่อโครงการบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยแม่โจ้ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของ
ความสมบูรณ์แห่งปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตร

การมีส่วนร่วมของพระสงฆ์ในการพัฒนาชนบท

ในจังหวัดเชียงใหม่

โดย

พระฐานี จองเจน

ตุลาคม 2544

ประธานกรรมการที่ปรึกษา: รองศาสตราจารย์ ดร.บุญธรรม เทศนา

ภาควิชา/ คณะ: ภาควิชาส่งเสริมการเกษตร คณะธุรกิจการเกษตร

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาลักษณะส่วนบุคคลและสังคมบางประการของพระสงฆ์ที่มีส่วนร่วมในการพัฒนาชนบทในจังหวัดเชียงใหม่ 2) ศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของพระสงฆ์ในการพัฒนาชนบทในจังหวัดเชียงใหม่ 3) ศึกษาปัญหาและอุปสรรคของพระสงฆ์ในการมีส่วนร่วมพัฒนาชนบท ในจังหวัดเชียงใหม่ ผู้ให้ข้อมูลคือ พระสงฆ์ที่มีโครงการดำเนินการมีส่วนร่วมพัฒนาชนบทในจังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 103 รูป เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามเพื่อรวบรวมข้อมูล ตามวัตถุประสงค์ซึ่งได้ทดสอบความเที่ยงตรงและความเชื่อมั่นแล้วผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้ออกวิเคราะห์ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสถิติสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ (Statistical Package for the Social Sciences, SPSS / PC+)

ผลการวิจัยพบว่าพระสงฆ์ผู้ให้ข้อมูลมีอายุเฉลี่ย 32 ปี มีพรรษาเฉลี่ย 11 พรรษา ร้อยละ 53.40 จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษา ส่วนการศึกษาทางธรรมพบว่าเกินครึ่งหรือคิดเป็นร้อยละ 76.70 จบนักธรรมเอก แหล่งเงินทุนในการพัฒนาชนบทของพระสงฆ์มาจากผู้บริจาค พระสงฆ์มีระยะเวลาในการมีส่วนร่วมเฉลี่ยประมาณ 7 ปี

การมีส่วนร่วมของพระสงฆ์ในการพัฒนาชนบท พระสงฆ์ผู้ให้ข้อมูล ระบุว่า มีส่วนร่วมในระดับมากทั้งหมดทั้งในด้านการค้นหาปัญหา ในการวางแผนในกิจกรรมการพัฒนาชนบท การปฏิบัติงาน และการติดตามประเมินผลโครงการพัฒนาชนบท ของพระสงฆ์ในจังหวัดเชียงใหม่

สำหรับระดับปัญหาและอุปสรรคในการมีส่วนร่วมของพระสงฆ์ในการพัฒนาชนบทนั้น พระสงฆ์ผู้ให้ข้อมูลระบุถึงปัญหาอุปสรรคปานกลางในทุกด้าน ทั้งในด้านบุคคล ด้านพระธรรมวินัย กฎระเบียบของสงฆ์ ด้านการดำเนินงาน ด้านงบประมาณและเวลา

ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของพระสงฆ์ผู้ให้ข้อมูล มีความเห็นว่า พระสงฆ์ควรมีบทบาทในการพัฒนา ทั้งในฐานะผู้ชี้แนะและส่งเสริมให้ประชาชนพึ่งตนเองได้ มหาเถรสมาคม คณะสงฆ์ผู้ปกครอง ควรมีนโยบายในการมีส่วนร่วมพัฒนาชนบทของพระสงฆ์ชัดเจน มีการติดตามประเมินผล พิจารณาให้ความช่วยเหลือ พระสงฆ์ที่ปฏิบัติงานในพื้นที่ เจ้าหน้าที่ของรัฐควรให้ความร่วมมือและสนับสนุนส่งเสริมในการมีส่วนร่วมของพระสงฆ์ในการพัฒนาชนบท

ABSTRACT

Abstract of thesis submitted to the Graduate School Project of Maejo University in partial fulfillment of the requirements for the degree of Master of Science in Agricultural Extension

MONK'S PARTICIPATION IN RURAL DEVELOPMENT, CHIANGMAI

By

VEN.THANEE JONGJEN BHIKKU

OCTOBER 2001

Chairman: Associate Professor Dr.Boontham Tesna

Department/ Faculty: Department of Agricultural Extension,
Faculty of Agricultural Business

The objectives of this research were to find out 1) selected personal and social characteristics of monks participating in rural development in Chiangmai province; 2) levels of their participation in rural development; and 3) their problems and obstacles concerning such development.

The data were collected by means of pretested questionnaires from 103 monks participating in rural development in Chiangmai, processed and analyzed by using the SPSS/PC⁺.

It was found that the respondents had an average age of 32 years and an average ordination period of 11 years, 53.40% had a high school level of education and 76.70% had religious education. Their average period of participation in rural development was 7 years and the money spent on such development was donated by people.

The respondents' participation in rural development was at a high level in all aspects i.e. identifying problems, planning of rural development activities, implementation, and evaluation of the rural development projects.

Their problems and obstacles concerning rural development participation were at a moderate level in all aspects i.e. personal problems, Dhammavinaya, the monk's regulations, project implementation, budgeting and time.

The respondents recommended that monks should play a role in rural development both in giving suggestions and encouraging rural people to help themselves. Mahathera Association, and the monk-governing body should have clear policies concerning the monks participating in rural development. They should also evaluate and follow up the monks' participation in rural development and also give assistance to them when needed. Government personnel should cooperate and support the monks' rural development participation as well.